

Kinesisk cybernationalism och nationell identitet:

Att definiera den kinesiska nationen på 2000-talet

Abstract

This paper sheds light on the increasingly relevant question of Chinese cyber nationalism and its implications for China and the World. The paper's aim is to explore the role of Chinese cyber nationalism in defining the Chinese nation and Chinese national identity in the 21st century. It argues that, within the realm of nationalist discourse on the Internet, Chinese netizens are actively challenging the Chinese Communist Party's definition of the Chinese nation and Chinese national identity; and thus may well impact on the further development of a civil society and democratization in China.

提要

中国网络民族主义现象所代表的含义已经越来越深远，不仅是对中国同样也是对世界而言。本文的主要目的是考察中国网络民族主义在 21 世纪在“华人的身份”以及“中国”的定义上扮演着怎样的角色。作者认为，在民族主义话题里，利用互联网做平台，中国的网民得以跟中国共产党所给予的“华人的身份”以及“中国”的定义挑战，因此中国网络民族主义极有可能影响中国向国民社会以及民主化道路上的发展。

Keywords: China, nationalism, popular nationalism, identity, Internet, cybernationalism, democratization

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	2
1.2	Disposition	3
1.3	Avgränsning	3
1.4	Metod	3
1.5	Källkritik och metodkritik.....	4
2	Kulturalism och Nationalism	6
2.1	Kulturalism till nationalism.....	6
2.2	Att definiera den kinesiska nationen	8
2.3	Statsnationalism i konkurrens med etnisk nationalism	11
3	Kinesisk cybernationalism	13
3.1	Definition	13
3.2	Kinesisk cybernationalism som fenomen.....	14
3.2.1	Gräsrotsrörelse	14
3.2.2	KKP propaganda	15
3.2.3	KKPs nya nationalistbaserade legitimitet	16
3.2.4	Väst som hot.....	16
3.2.5	Modernisering	17
3.2.6	Kinas internationella roll.....	18
3.3	Kinesisk cybernationalism och Nationell identitet.....	18
3.4	De första utbrotten av kinesisk cybernationalism	20
4	Fallstudie: Sharon Stones karma	23
4.1	Kinesisk Cybernationalism 2008	23
4.2	Reaktioner online på Sharon Stones kommentarer	24
4.3	Kort analys	30
5	Konsekvenser för Kinas utrikespolitik och demokratiska utveckling	31
5.1	Kinesisk cybernationalisms inverkan på KKPs utrikespolitik	31
5.2	Ifrågasättande av nationalismen i kinesisk cybernationalism	33
5.2.1	Cybernationalism eller ett cyberrollspel?.....	34

5.2.2	Cybernationalister eller en indignerad cyberpöbel?.....	35
5.3	Demokratisk utveckling	37
6	Slutsats	41
7	Referenser	43

1 Inledning

2008 var ett turbulent år i Kina med katastrofer, uppror och protester. Det var ett år av konfrontation, nationalism, animositet och kaos; men det var också ett år av solidaritet, patriotism och stolthet. Kinesisk ilska väcktes över vad som ansågs vara orättvis behandling av Kina i västerländsk mediareportering av tibetanska uppror i västra Kina, och över de protester som följde OS-facklans färd mot de Olympiska Spelen i Beijing. I den kinesiska cybersfären kokade det av nationalistisk indignation över uttalanden av amerikanska mediapersongligheter, och högljudda röster manade till protester och bojkott. Flera av händelserna under 2008 upplevde jag på första parkett i Chengdu, Sichuan, och under hela året följde jag de olika incidenterna och efterföljande reaktioner på kinesiska internetforum och bloggar. Mängden av uttryck för kinesisk nationalism; intensiteten med vilken den uttrycktes; fientligheten mot den minoritet som uppmanade till objektivitet och rationalitet; samt förekomsten av liknande nationalistiska känslor i den utlandskinesiska onlinesfären lät sig inte förklaras genom generaliseringar eller enkla slutsatser. Dessa element i den kinesiskspråkiga onlinesfären krävde en djupare analys av kinesisk identitet och fenomenet kinesisk cybernationalism.

Det vore lätt att avfärda kinesisk cybernationalism som en cyberpöbel stöttad av Kinesiska Kommunistpartiet (KKP) i syfte att stärka nationalistiska sympatier som gynnar partiet. Nationalism kan naturligtvis gynna KKP, i synnerhet nationalism som ställer sig bakom den statsnationalism som staten själv förespråkar och kontrollerar; men hur väl stämmer egentligen populärnationalismen bland den breda allmänheten överens med statsnationalism? Och hur ser förhållandet mellan statsnationalism och populärnationalism ut i cybersfären, som ju ger utrymme åt både extremism och rationalism, kontroll och frihet i samma rum? Kan cybernationalismen rent av konkurrera med statsnationalismen? Den traditionella kommunistdoktrinen minskade inflytande, Kinas ekonomiska tillväxt och det ökade kinesiska internationella inflytandet är alla förändringar som i någon mening tvingar Kina och kineser att på nytt

definiera nationen och kinesisk nationell identitet. I cybersfären har kinesiska internetanvändare, både i Kina och runt om i världen, under senare år reagerat på internationella incidenter som involverat Kina eller kineser genom att iscensätta demonstrationer och online petitioner som har fått stor uppmärksamhet i internationell media. 2005 organiserades en online petition mot Japans ansökan om en permanent plats i FNs säkerhetsråd som samlade in så mycket som 42 miljoner namnunderskrifter, vilka överlämnades till dåvarande generalsekreterare Kofi Annan.¹ Rimligtvis har cybermobilisering som kan uppnå en sådan omfattning en viss genomslagskraft både på Kinas politik och samhälle.

Den kinesiska civilisationen styrdes i tusentals år av auktoritära kejsare, enligt konfucianska principer, och i modern tid har Kina styrts av auktoritära regimer som har tagit monopol på den enda ”korrekta” definitionen av den kinesiska nationen. Nu på 2000-talet erbjuder Internet en möjlighet för kinesiska internetanvändare att utmana statens definition av nationen Kina och kinesisk nationell identitet.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att belysa och diskutera den roll kinesisk cybernationalism spelar i definierandet av kinesisk nationell identitet, och den kinesiska nationen, på 2000-talet.

Som verktyg för att belysa denna roll söker jag svar på följande frågor:

- Hur skiljer sig kinesisk cybernationalism från kinesisk statsnationalism?
- Hur kan den kinesiska cybernationalismens popularitet och aggressiva natur förklaras?
- Vad har kinesisk cybernationalism för inverkan på en eventuell demokratisk utveckling i Kina?

¹ Xu, Wu, 2007, Chinese Cyber Nationalism: Evolution, Characteristics, and Implications, Lexington Books, Plymouth, s. 83

I sista hand är syftet med denna uppsats inte att finna svar på de enskilda frågorna i sig, utan att förmedla en *inblick* som *dessa svar ger* i den kinesiska nationella identiteten och definierandet av nationen Kina idag.

1.2 Disposition

Kapitel 2, 3, 4 och 5 utgör alla olika delar som tillsammans skapar en helhetsbild, vilken diskuteras utförligt i kapitel 6, slutsatsen. Men samtidigt är dispositionen också kumulativ; föregående kapitel erbjuder information som underlättar för läsaren att förstå och sätta in information i efterföljande kapitel på rätt plats i helhetsbilden. I denna kumulativa struktur utgör fallstudien i kapitel 4 ett fönster mot verkligheten som exemplifierar och illustrerar det som avhandlats i tidigare kapitel. Den samlade kunskapen mynnar ut i en diskussion om det vidare perspektivet i kapitel 5, vilket erbjuder den sista biten till helhetsbilden som diskuteras i slutsatsen, kapitel 6.

1.3 Avgränsning

Kinesisk cybernationalism diskuteras i denna uppsats med fokus på kinesiska internetanvändare av den breda allmänheten; på folkopinion. Nationalistiska aktivister och grupper med speciell inriktning, såsom hackare eller *hongke* (红客) som utför hacktivism², omfattas inte av denna uppsats.

1.4 Metod

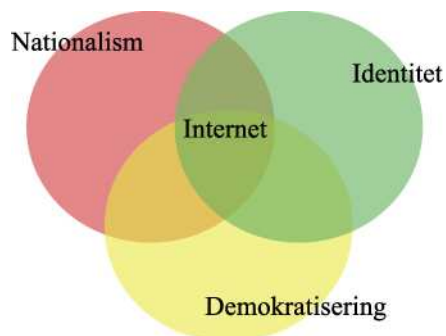
Denna uppsats är en kvalitativ studie, där existerande litteratur, vetenskapliga artiklar och elektroniska källor har använts i kombination med analys av

² Hacktivism avser politiskt eller socialt motstånd på Internet, där aktivister använder hacking som metod för att protestera. Läs mer om hacktivism här:
<http://www.aracnet.com/~kea/Papers/Politically%20Motivated%20Computer%20Crime.pdf>

nationalistiskt material på internetbaserade forum och bloggar hos följande internetportaler:

- Tianya(天涯社区),³ grundades 1999, säger sig ha 1 miljon användare och riktar sig mot hela världens kineser. Beskrivs som en community.
- Anti-CNN⁴, grundades 2008 av Rao Jin (饶谨) som respons på vinklad rapportering om Kina i västerländsk media. Säger sig ha över 500 000 träffar per dag.
- China Daily(中国日报网站)⁵, grundades 1995 och tillhör China Daily Group. Är i första hand en nyhetsportal och säger sig ha 12 miljoner träffar per dag. Beskrivs som en bro mellan Kina och världen.
- Sina (新浪网)⁶, grundades 1998, ägs av Sina Corporation och är en onlineportal som säger sig ha 280 miljoner registrerade användare.

Under arbetet med uppsatsen har jag utgått från ett tankemönster som illustreras i figuren nedan.

1.5 Källkritik och metodkritik

Flera källor på ämnet är skrivna utifrån en förhållandevis subjektiv ansats, där författarna driver en tes i endera riktning. Jag har efter bästa förmåga tagit hänsyn

³ Tianya 天涯社区, <http://www.tianya.cn/>

⁴ Anti-CNN, <http://www.anti-cnn.com/>

⁵ China Daily 中国日报网站, <http://cblog.chinadaily.com.cn/>

⁶ Sina 新浪网, <http://blog.sina.com.cn/>

till detta, och har strävat efter att erbjuda en balanserad tolkning. Det samma gäller för källor där en antydning till kategorisk syn tydligt framförs.

I min analys av nationalistiskt material på bloggar och forum har jag själv valt ut inlägg och kommentarer som jag tycker representerar ett brett spektrum av de nyanser av åsikter som förekommer på dessa. Jag har inte strävat efter att undersöka vilka åsikter som är representerade i större eller mindre omfattning, utan har snarare strävat efter att undersöka mångfalden bland åsikter.

2 Kulturalism och Nationalism

2.1 Kulturalism till nationalism

Före bildandet av det internationella systemet av nationalstater var kinesisk identitet främst kulturbunden och det saknades en uppfattning om både en kinesisk stat och nation som skiljde sig från det kulturella arvet. Denna kulturbundna identitet bestod dels av en uppfattning att Kina var den enda sanna civilisationen, med en kulturell överlägsenhet som var ohotad, och dels av det faktum att den politiska eliten var lojal till konfucianska principer och inte till en speciell regim eller nation. De konfucianska principerna ansågs vara av universalt värde som alla härskare måste vara utbildade inom och styra enligt, och då utbildning var kriteriet för legitimt styre fanns inget hinder för att icke-etniska kineser skulle kunna styra; de sågs inte som rivaler då Kina inte ansågs kunna styras annat än på kinesiskt vis.⁷ Olika folkslag kunde alltså vara medlemmar av samhället så länge de accepterade de konfucianska principerna, då dessa var inlärningsbara.⁸ Det kinesiska samhället skiljde sig således från samhällen som baserar medlemskap på en medfödd grund såsom etnicitet.

Som begrepp för detta kulturdefinierade samhälle med konfucianska förtecken används kulturalism.⁹ Det skall dock understrykas att det var han-kinesisk kultur denna kulturalism främjade, och vad de universella principerna gjorde var att tillåta andra att *praktisera* den.¹⁰

⁷ Townsend, James, 1996, "Chinese Nationalism", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 2

⁸ Ibid., s. 12

⁹ Ibid., s. 2-3

¹⁰ Ibid., s. 15

James Townsend diskuterar i sin artikel *Chinese Nationalism* Kinas omvandling till nationalism utifrån en allmänt accepterad tes han kallar ”kulturalism till nationalism”. Enligt denna tes var kulturalismen som dominerade det traditionella Kina oförenlig med nationalism och när den kom under attack från imperialism och västerländska idéer gav den vika för de nya nationalistiska tankesätten. Från att ha varit den dominanta kinesiska synen på identitet och världsbild byttes kulturalismen ut mot nationalism i Kinas moderna historia genom en traumatisk process som lämnade djupa spår.¹¹ Townsend poängterar att tesen är en metafor för Kinas moderna omvandling och inte bör ses som en exakt beskrivning av en historisk process,¹² men att den erbjuder en värdefull generell bild. Han vill dock erbjuda en mer nyanserad syn på tesens sagda oförenlighet mellan kulturalism och modern nationalism, då han menar att det trots skillnaderna mellan dessa inte alltid förelåg någon inneboende inkompatibilitet; inte heller förelåg det nödvändigtvis något hinder mellan kulturalism och etnicitet.¹³ Denna ståndpunkt gör det möjligt att identifiera ett arv efter kulturalismen i det moderna Kina. Ett samhälle som vilade på universella principer i ett kejsarligt politiskt system med Kina som centrum, och som därmed översteg eventuella kulturella traditioner bland folken det styrde, kunde utan svårighet överföras till statsnationalism där staten också anses representera folket som helhet, oberoende av etniska, kulturella eller politiska skillnader. Kulturalismens inneboende tvetydighet, att den å ena sidan upprätthöll och främjade han-kinesisk kultur, men å andra sidan översteg och innefattade andra etniska identiteter, gjorde att dess idéer kunde överföras på både etnisk nationalism och statsnationalism.¹⁴ På så sätt kunde kulturalismens idéer stödja en kinesisk stat som innefattar icke han-kinesiska territorium och samtidigt fasthålla han-kinesiska värderingar som grund för samhället.

Efter övergång från kulturalism till modern nationalism tillät den senare följaktligen fler än en definition av den kinesiska nationen; och de stater som kom att uppstå, såväl nationalistiska som kommunistiska, såg inte icke-kinesisk

¹¹ Ibid., s. 1

¹² Ibid., s. 9

¹³ Ibid., s. 11

¹⁴ Ibid., 15

etnicitet som något hinder för ett folk att tillhöra den kinesiska staten.¹⁵ Men arvet efter universella principer har i Kinas nationsbyggande under modern historia visat sig problematiskt, dels har Kina som nation definierats olika av det senaste århundradets olika statsrörelser, och dels har etnisk nationalism konkurrerat med statsnationalismen.

2.2 Att definiera den kinesiska nationen

Kina som nation sågs av konfucianska reformatörer som en distinkt civilisation; av liberala republikaner som en samling medborgare; av nationalistiska (Guomindang) revolutionärer som en kinesisk ras; och av Kinas marxist-leninister utifrån social klass.¹⁶ Mot bakgrund av de många olika definitionerna av nationen ifrågasätter John Fitzgerald i artikeln *The Nationless State: The Search for a Nation in Modern Chinese Nationalism* den allmänna uppfattningen att en kontinuerlig kinesisk historia bygger på en bevarad kinesisk nation; istället föreslår han att den bygger på ett ideal om en enad stat, ett ideal med vilket idén om Kina kom att hänga ihop med. Eftersom idén om Kina är kopplad till idealet om en enad stat, snarare än till en ideologi eller regim, är en kollaps av den enade staten det som uppfattats som det största hotet under 1900-talet.¹⁷ Fitzgeralds skepticism rörande existensen av en kinesisk nation bortom en statlig struktur tydliggörs av hans syn på Kina som en "nationlös stat", där han avser "... the historical development of a state or proto-state formation which operates in the name of an indeterminate nation that the state itself identifies and summons into being."¹⁸ Även Lucian W. Pye identifierar en rad problem i Kinas nationsbyggande då han i artikeln *How China's Nationalism was Shanghaied* kallar Kina "... a civilization pretending to be a nation-state".¹⁹

¹⁵ Ibid., s. 16

¹⁶ Fitzgerald, John, 1996, "The Nationless State: The Search for a Nation in Modern Chinese Nationalism", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 57

¹⁷ Ibid, s. 66

¹⁸ Ibid, s. 58

¹⁹ Pye, Lucian, W, 1996, "How China's Nationalism Was Shanghaied", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 109

Nationalism måste innehålla substans som kan inspirera allmänheten men också fastställa normer för ledarskapet att rätta sig efter, annars är inte nationalismen annat än ett uttryck för etnisk identitet; och Pye pekar på att kinesisk nationalism vid jämförelse är tämligen innehållslös: det finns inte mycket motsvarighet till USAs *Declaration of Independence*, *The Constitution*, *The Bill of Rights*, *The Pledge of Allegiance* eller till britternas känslor för deras monarki eller *Parliament*.²⁰ För att en vital och levande nationalism skall kunna skapas, med ett innehåll som kan motsvara det amerikanska och brittiska, krävs en utveckling av ett civilsamhälle i Kina som tillåter interaktion mellan konkurrerande politiska intressen och den dynamik som det innebär. Men denna utveckling har inte tillåtits och Kina utvecklades aldrig från ett samhälle styrt enligt en moralisk överordning till ett samhälle med politisk ordning baserat på lag och konkurrerande politiska intressen. Nationalismen har således baserats på återinförandet av olika moraliska överordningar, den senaste i Marxist-leninist Mao Zedong tappning.²¹ Under nationalismens historia i Kina har statsbyggarna tagit sig rätten att själva definiera nationen och dess relation till staten; Fitzgerald menar att det rent av är så att staten, under den kinesiska revolutionen, föresatte sig att forma nationen efter sin egen skepnad och därmed specifikt valde ut de egenskaper som var lämpliga för att uppnå mål som en enad stat, suveränitet och självständighet i en värld av nationalstater.²²

För att nationalism ska ha en förenande kraft behövs en säregen uppsättning symboler, myter, ideal och värderingar,²³ men i Kina har det kulturella arvet gång på gång ställts emot modernisering under det senaste århundradet, och det har stundtals attackerats av intellektuella som förespråkade total västernisering och förkastat traditionell kultur. De flesta ledare och intellektuella har genomgående misslyckats med att blanda det traditionella med lämpliga drag av modern

²⁰ Ibid, s. 106

²¹ Ibid, s. 111

²² Fitzgerald, John, 1996, "The Nationless State: The Search for a Nation in Modern Chinese Nationalism", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 59

²³ Pye, Lucian, W, 1996, "How China's Nationalism Was Shanghaied", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 89

världskultur i skapandet av en ny nationalism.²⁴ De kollektiva symbolerna och idealen har därför blivit svårt skadade och de som utgett sig för att formulera nationalismen har förkastat eller helt bortsett från värderingar och symboler viktiga i folkets dagliga liv, och den folkkultur som skulle ha varit byggstenar i nationalismen har förkastats som vidskepelse eller feodalt arv.²⁵ Sedan 1949 har nationalismen återopats som ett sätt för att begränsa spridningen av oacceptabla moderna idéer, och den har också utnyttjats som redskap för att identifiera och bannlysa förrädare för interna politiska syften. Detta utnyttjande av nationalism har snarare söndrat än enat nationen genom att ha lagt till godtyckliga och skiftande politiska kriterium för medlemskap.²⁶ Kinesisk statsnationalism är idag så intrasslad med KKP att det inte går att kritisera den kinesiska regeringen utan av vara opatriotisk, stöd för det nya Kina är oskiljbart från den kinesiska staten och dess mål;²⁷ och att identifiera något i nationalismen som har kinesiska förtecken och inte bara är summan av gällande policypreferenser är svårt.²⁸ Patriotismen ska i bästa fall innebära lojalitet och konformitet gentemot partiet; och i sämsta fall åtminstone inte innebära opposition mot partiets ideologi eller policies. Att begära mänskliga rättigheter, frihet, demokrati skulle vara opatriotiskt.²⁹ Målen att skapa en ny kinesisk nation som innefattar alla sina nationaliteter, koncentrera politisk lojalitet till staten och att förskjuta tanken att kinesisk kultur och historia bara är en angelägenhet som rör han-kineser³⁰ har visat sig svåra att uppnå. KKP har kritiserats för att varken vara tillräckligt självsäkert eller kompetent, och dagens kinesiska ledare tvingas konkurrera med både etnisk och liberal nationalism i byggandet av sin egen nationalistiska vision.³¹

²⁴ Ibid, s. 92

²⁵ Ibid, s. 110

²⁶ Townsend, James, 1996, "Chinese Nationalism", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 19

²⁷ Ibid., s. 18

²⁸ Pye, Lucian, W, 1996, "How China's Nationalism Was Shanghaied", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 107

²⁹ He, Baogang och Yingjie Guo, 2000, *Nationalism, National Identity and democratization in China*, Ashgate Publishing Ltd, Hants, s. 36

³⁰ Townsend, James, 1996, "Chinese Nationalism", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 18

³¹ Zhao, Suisheng, 2005, "China's Pragmatic Nationalism: Is It Manageable?", *The Washington Quaterly*, vol. 29, nr 1, s. 131-144, s. 133

2.3 Statsnationalism i konkurrens med etnisk nationalism

Den franske filosofen Ernest Renan definierade 1882 en nation som en själ, eller en spirituellt princip; bestående av dels ett rikt, gemensamt arv av minnen, och dels av ett nutida samförstånd att leva tillsammans.³² Nationalism bör inte förväxlas med etnicitet, ett stamväsande eller delade kulturella, religiösa och lingvistiska identiteter. Dessa kan visserligen, i vissa sammanhang, skapa en "vi och dem"-känsla, men en anda av etnisk identitet är inte nödvändigtvis kopplad till staten.³³ Kina består av 56 olika nationaliteter, varav han-kineser utgör ungefär 93 % av befolkningen. Möjligheten att det kan förekomma etnisk nationalism bland etniska grupper är något staten inte kan bortse ifrån, man kan inte heller bortse ifrån att många medborgare saknar stark hängivenhet till någon politisk gemenskap. Det är därför nödvändigt att erkänna skillnaden mellan statsnationalism och etnisk nationalism.³⁴

Det finns många olika åsikter om hur statsnationalism och etnisk nationalism skall definieras. Baserat på definitioner av stora namn i gengren, Gellner, Smith, Barth, och Akzin, summerar Townsend enligt följande: vid etnisk nationalism strävar en existerande grupp efter att uppnå, förstärka eller skydda sin nationsstatus, möjligen genom att bli en självständig stat; medan det vid statsnationalism är en existerande stat som strävar efter att bli en unifierad nation, eller hävdar att dess mål representerar en nations mål och därmed är nödvändiga för dens nationsstatus. Nationalism avser att nationer borde bli stater och att stater borde bli nationer, och nationalism kan sålunda tjäna antingen en stat eller en nation.³⁵

³² Renan, Ernest, What is a Nation?, ursprungligen en föreläsning vid Sorbonne 11 mars 1882

³³ Pye, Lucian, W, 1996, "How China's Nationalism Was Shanghaied", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 87

³⁴ Townsend, James, 1996, "Chinese Nationalism", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 18

³⁵ Ibid., s. 7

Som nämnts tidigare representerade kulturalismen framför allt han-kinesisk kultur; och också i KKP:s version av kinesisk identitet är nationell identitet ofta sammansmält med kulturell kinesiskhet, vilken i praktiken främst är han-kultur. Att den nationella identiteten förbiser existensen av etniska minoriteter ger dessa minoriteter anledning att konkurrera med den.³⁶ Det är vid mobilisering mot utländska hot ofta han-kinesisk historia och symbolik man vädjar till, vilket kan ses som att det är han-nationen som försvaras; snarare än det multikulturella samhälle som porträtteras i statsnationalismen.³⁷ I KKP:s nationsbyggande försöker de göra plats för etniska minoriteter och andra kulturella identiteter, men det är långt ifrån säkert att dessa grupper är villiga att uppta den platsen – i många fall har minoriteter vägrat att identifiera sig med nationsstaten.³⁸

I allmänhet har staten relativt framgångsrikt hållit tillbaka uttryck för han-kinesisk nationalism,³⁹ då han-chauvinism inte är önskvärd i byggandet av en pan-kinesisk identitet. Men uttryck för etnisk nationalism bland vissa etniska minoriteter har man inte lyckas stävja. I en tid av globalisering och demokratisering då minoriteter och etniska nationaliteter får extra uppmärksamhet och ges kollektiva rättigheter är det svårt att sprida ett koncept som pan-kinesisk nationalism. Om pan-nationalismen förutsätter standardkinesiska (putonghua 普通话) som språk utestängs flera minoriteter som inte talar detta språk, medan en pan-nationalism som inkluderar övriga etniska minoriteters traditioner skulle vara för vid och varierad för att kunna ligga som grund till en enskild nationell identitet, delad av alla kineser.⁴⁰

³⁶ He, Baogang och Yingjie Guo, 2000, *Nationalism, National Identity and democratization in China*, Ashgate Publishing Ltd, Hants, s. 46

³⁷ Townsend, James, 1996, "Chinese Nationalism", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 21

³⁸ He, Baogang och Yingjie Guo, 2000, *Nationalism, National Identity and democratization in China*, Ashgate Publishing Ltd, Hants, s. 47

³⁹ Townsend, James, 1996, "Chinese Nationalism", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 19

⁴⁰ He, Baogang och Yingjie Guo, 2000, *Nationalism, National Identity and democratization in China*, Ashgate Publishing Ltd, Hants, s. 195-196

3 Kinesisk cybernationalism

Som diskuterats har inte den kinesiska staten lyckats skapa en övertygande form av nationalism, man har tagit monopol på definierandet av nationen utifrån autoritär moralisk överordning och avsett ingjuta pan-nationalism som alla folken inom Kinas territorium förväntats identifiera sig med, och mycket av det kulturella arvet har förkastats eller skadats. Under 1980-talet uppstod vad som kan kallas ”a crisis of faith” i det ideologiska vakuum som efterföljde Maoismens frånfälle⁴¹ och som kulminerade i Tiananmen-incidenten 1989. Utvecklingen av Internet i Kina, som påbörjades samma år,⁴² öppnade för möjligheten att vanliga kinesiska medborgare nu, på allvar, själva kan vara med och definiera nationen, och att förhandla om sin identitet.

3.1 Definition

Följande avsnitt är en översättning av Xu Wus definition av kinesisk cybernationalism i *Chinese Cyber Nationalism: Evolution, Characteristics, and Implications*:

Kinesisk cybernationalism är en icke-statsstödd ideologi och rörelse som har uppkommit, existerat och utvecklats i Kinas onlinesfär sedan 1994. Det är en naturlig förlängning på den århundrade långa nationalismrörelsen, men den är annorlunda från KKP:s officiella version av patriotism, och den traditionella kinesiska nationalismrörelsen. Kinesiska cybernationalister drar nytta av online kommunikationsteknologi (Internet media, chatrum, internetforum, Bulletin Board Systems [BBS], personliga bloggar, etc.) och använder Internet som ett

⁴¹ Ibid., s. 57

⁴² Xu, Wu, 2007, *Chinese Cyber Nationalism: Evolution, Characteristics, and Implications*, Lexington Books, Plymouth, s. 18

kommunikationscenter, organisationsplattform och utförandekanal för att främja nationalistiska intressen bland kineser världen runt. De har fokuserat, i första hand, på de internationella frågor som involverar Kina och har strävat efter att återta Kinas historiska status som en respektabel makt. Den avtagande kommunismdoktrinen, räckvidden och kraften hos online teknologi, och nationalismens attraktionskraft på gräsrotsnivå, har gjort kinesisk cybernationalism till en ny och kraftfull faktor i Kinas generella beslutsfattande process av policy.⁴³

Kinesisk cybernationalism kombinerar alltså teknologi och nationalism på en global skala, och är en angelägenhet för kineser över hela världen. Men kinesisk cybernationalism är inte bara summan av denna kombination, utan måste undersökas som fenomen på flera nivåer.

3.2 Kinesisk cybernationalism som fenomen

Tack vare dess medium, kan kinesisk cybernationalism verka skilja sig från tidigare nationalism i sin popularitet, ihärdighet och självständighet. Men hur ska den tolkas som fenomen och vad finns det för utlösande faktorer? Om detta råder olika åsikter och ett flertal orsaker har identifierats som bidragande till den kinesiska cybernationalismen, och till mängden av uttryck för, och diskussioner om, nationalistiska åsikter på Internet. Följande faktorer är inte konkurrerande, utan kompletterande.

3.2.1 Gräsrotsrörelse

Kinesisk cybernationalism är både oförutsägbar och kraftfull, då den har allt som kännetecknar en gräsrotsrörelse; deltagarna är skiftande och spridda, dess mål är ombytliga och känslomässiga, och dess verksamhet är mångfacetterad och decentraliserad.⁴⁴ Kraftfull är cybernationalismen i sin möjlighet att snabbt kunna mobilisera dessa spridda deltagare, nationellt såväl som internationellt, till

⁴³ Ibid., 155

⁴⁴ Ibid., 165-157

handling i det verkliga samhället. I stort är den en reaktiv rörelse, i det avseende att den är händelsedrivnen och fall-specifik. Nästan alla online aktiviteter utlöstes av en händelse eller incident som av kinesiska internetanvändare betraktades vara riktad mot Kina eller det kinesiska folket av någon utländsk kraft, där kinesiska intressen ansågs underminerade.

Den grupp i denna rörelse av internetanvändare som uppvisar de mest våldsamma känslouttryckarna och som uttrycker de mest extrema nationalistiska åsikterna brukar kallas ”fenqing” (愤青), ”arga ungdomar”. Deras beteende brukar bland övriga internetanvändare beskrivas som impulsivt, och deras åsikter irrationella.

3.2.2 KKP propaganda

En teori om statspropagandans roll i sammanhanget är att kinesisk cybernationalism är en online version av officiell propaganda, och förklaras med att de som utövar den främst tenderar att vara privilegierade manliga universitetsstudenter nära maktcentrum som har ett egenintresse i att bibehålla den nuvarande regimen. Och anledningen till den överväldigande majoriteten av nationalistiska diskussioner på Internet förklaras med att regeringens censur omedelbart raderar meddelanden och diskussioner som går emot regeringens officiella policy.⁴⁵

Detta lyckas dock inte förklara mängden av nationalism på internetforum i den utlandskinesiska communityn, poängterar Peter Yui Chi Yuen i artikeln *Civilisation Online: How the Internet challenges elite discourses of the Chinese nation(s)*, då dessa inte kontrolleras av den kinesiska staten. Förklaringen till Kinesisk cybernationalism kan alltså inte begränsas till incitament, straff och censur.⁴⁶ KKP har visserligen sedan 1989 fört en landsomfattande patriotiskampanj, indirekt som ett svar på KKPs legitimitetsproblem efter kommunismens kollaps, och det kan hävdas att det är den som har givit upphov

⁴⁵Yuen, Peter, Yui Chi, *Civilisation Online: How the Internet challenges elite discourses of the Chinese nation(s)*, s. 3

⁴⁶Ibid.,

till en ny våg av nationalism; men, påpekar Xu Wu, snarare var det händelser både i och utanför Kina under samma period som gjorde nationalistisk retorik mer tilltalande och övertygande.⁴⁷

3.2.3 KKP:s nya nationalistbaserade legitimitet

KKP har under 1990-talet omvandlats från kommunistparti till nationalistparti för att behålla sin trovärdighet och legitimitet,⁴⁸ och tar därför en avslappnad och tolerant attityd gentemot kinesisk cybernationalism;⁴⁹ väl medvetna om att inget politiskt parti i det moderna Kina som har satt sig emot den nationella vågen har varit framgångsrikt.⁵⁰ Dessutom finns risk för att nationalismen vänds emot själva partiet om det inte anses försvara nationella intressen tillräckligt kraftfullt, vilket KKP har kritiserats för i dispyter med t.ex. Japan.⁵¹ Följaktligen utgör nationalistisk diskurs på Internet ett virtuellt rum, inom vilket internetanvändare tämligen fritt kan uttrycka sina åsikter.

3.2.4 Väst som hot

Baogang He och Yingjie Guo menar i boken *Nationalism, National Identity and Democratization in China* att kapitalismens seger över socialismen inte ses som ett problem av särskilt många i Kina, men ett scenario där Kina besegras av Väst däremot är många människors största fasa. Väst har utmålats som ett hot mot Kina och KKP har jobbat hårt för att ingjuta tanken att ”faller partiet så faller nationen”. Genom att på 1990-talet sprida en känsla av fara och osäkerhet har frågor pådrivna av USA, som mänskliga rättigheter och demokrati, porträtterats som amerikanska försök till världsdominans, och som olika sätt att styra och hålla

⁴⁷ Xu, Wu, 2007, *Chinese Cyber Nationalism: Evolution, Characteristics, and Implications*, Lexington Books, Plymouth, s. 22

⁴⁸ Ibid., 125

⁴⁹ Wang, Jun,(王军), 2006, 试析当代中国的网络民族主义, Ursprungligen publicerad i 世界经济与政治, 年第 2 期, s. 4

⁵⁰ Xu, Wu, 2007, *Chinese Cyber Nationalism: Evolution, Characteristics, and Implications*, Lexington Books, Plymouth, s. 80

⁵¹ Ibid., 81

tillbaka Kina, menar He och Guo.⁵² De frågor där kinesisk cybernationalism sammanfaller som mest med KKP:s linje och propaganda är de av territoriell natur, samt frågor rörande separatism. Även bland regimkritiker som lever i exil är det få som avviker från KKP:s officiella policy när det gäller territoriella dispyter.⁵³

3.2.5 Modernisering

Kinesisk cybernationalism har möjliggjorts av den snabba utvecklingen av Internet i Kina. I slutet på 2008 uppgick antalet internetanvändare till 298 miljoner, varav 270 miljoner var bredbandsanvändare.⁵⁴ Nationalistiska känslor bland vanliga medborgare har genom Internet fått ett rum att existera och utvecklas, och en plattform att spridas från. Denna utveckling har inneburit att den kinesiska regeringen har förlorat sitt monopol som informationskälla, kommunikationskanal; men också sitt monopol på tolkning av policys⁵⁵ och händelser världen över.

Som en del av Kinas modernisering har kinesisk media genomgått en omvandling och idag tillåts internetleverantörer, såväl som traditionell media och radio och TV, att föra kommersiell verksamhet där man konkurrerar om publik och annonsering. De nu mindre kontrollerade och mer vinstorienterade medierna spelar på populärnationalism för att få åhörare, vilket betyder att det skrivs mycket om Japan, Taiwan och USA, eftersom Kinas relation med dessa är den huvudsakliga fokusen för populärnationalism. Det betyder i sin tur att även mycket små frågor och incidenter får stort nyhetsvärde och bevakning, vilket verkar till att blåsa upp och hålla den nationalistiska diskursen vid liv.⁵⁶

⁵² He, Baogang och Yingjie Guo, 2000, *Nationalism, National Identity and democratization in China*, Ashgate Publishing Ltd, Hants, s. 32-33

⁵³ Ibid., s. 33

⁵⁴ 详讯:我国网民数达 2.98 亿 手机上网用户首超 1 亿, Sina, 新浪科技, publ. 13 januari 2009

⁵⁵ Xu, Wu, 2007, *Chinese Cyber Nationalism: Evolution, Characteristics, and Implications*, Lexington Books, Plymouth, s. 44

⁵⁶ Susan L. Shirk, 2007, "Changing Media, Changing Foreign Policy in China", *Japanese Journal of Political Science*, 8, pp 43-70

3.2.6 Kinas internationella roll

Den snabba utvecklingen och moderniseringen i Kina har skapat ett identitetsproblem, där kineser är osäkra över sin identitet i en internationell kontext, vilket i sin tur leder till friktion med andra länder. Tillsammans med en rad internationella incidenter har det gjort att kineserna har slutit upp bakom etnicitet och nationen, och Kinas väg till modernisering och frågor som involverar andra länder skapar livliga diskussioner. Kinas snabba utveckling har blivit en internationell angelägenhet, och Kinas ökade internationella närvaro har inneburit en ökning av nationalism. Dessutom blir dessa incidenter något att mäta Kinas återvändande till värdighet och status emot, och samtidigt ett tillfälle att identifiera eventuella krafter som försöker hålla Kinas utveckling tillbaka.⁵⁷

3.3 Kinesisk cybernationalism och Nationell identitet

“...anyone who has heard Chinese talk of their patriotism knows that even today it comprises an admixture of political nationalism, ethnic Han identity, and a culturalist pride that is observed in allusions to Chinese civilization as a point of self-identity.”⁵⁸

Kina är inte en framväxande makt, det är en återvändande makt, och Xu Wu påpekar vikten av att inse skillnaden mellan dessa två begrepp för att förstå Kinas beteende i allmänhet, och för att förstå kinesisk cybernationalism i synnerhet. Detta återvändande är mycket betydelsefullt i det kinesiska folkets kollektiva tankesätt och nationella psykologi, vilket i sin tur påverkar deras gemensamma karaktär och beteendemönster.⁵⁹ Efter vad som brukar kallas ”Århundradet av förödmjukelse”, som började med Kinas förlust i det första opiumkriget och den

⁵⁷ Wang, Jun,(王军), 2006, 试析当代中国的网络民族主义, Ursprungligen publicerad i 世界经济与政治, 年第 2 期, s. 3

⁵⁸ Unger, Jonathan, 1996, *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. xiii

brittiska ockupationen av Hong Kong 1841,⁶⁰ har det kinesiska folket varit fångar i sin egen stolthet: alla stora händelser under 1900-talet; Sun Yatsens Republikanska revolution 1911; Chiang Kai-shek och Guomindangs återföreningskampanj; det anti-japanska kriget; Mao Zedong och KKP:s ”nydemokratiska revolution”; och Deng Xiaopings reformer; uppstod, baserades på, och drog fördel av det kinesiska folkets önskan att återfå sin värdighet och identitet.⁶¹

Under 80-talet, då Kina började öppna sig mot omvärlden, möttes man av västerländskt ekonomiskt välstånd och militär makt. Inte helt olik situationen ett århundrade tidigare, brottades Kinas intellektuella återigen med frågan om tradition kontra modernitet, och kritik riktad mot kinesisk kultur och nationell karaktär (nationell nihilism) dominerade politiska och kulturella resonemang.⁶² I artikeln *To Screw Foreigners Is Patriotic: China's Avant-Garde Nationalists* beskriver Geremie R. Barmé något han kallar för en modern tradition av ”självhät” som har sitt ursprung i ”... a deep-felt anxiety over material backwardness, military weakness and political inadequacy...”⁶³

Psykologiskt sett är Kinas gräsrotsnationalism dualistisk, det är en blandning av en jublande segrare och ett förödmjukat offer. Sedd som segrare blir Kinas långa historia en ändlös dokumentation av Kinas överhöghet och oslagbarhet. Sett som offer blir det ärorika förflutna en outhärdlig börda och påminnelse om dess efterträdares oförmåga.⁶⁴ Under 1990-talet började dock pessimism övergå till optimism och självförtroende, dels beroende på Kinas ekonomiska bedrifter och dels på spekulationer i både västerländsk och kinesisk media att Kina skulle bli en

⁵⁹ Xu, Wu, 2007, *Chinese Cyber Nationalism: Evolution, Characteristics, and Implications*, Lexington Books, Plymouth, s. 1-2

⁶⁰ Gries, Peter Hays, 2005, “Nationalism, Indignation, and China’s Japan Policy”, *SAIS Review*, vol. 25, nr 2, s. 105-114, s. 4

⁶¹ Xu, Wu, 2007, *Chinese Cyber Nationalism: Evolution, Characteristics, and Implications*, Lexington Books, Plymouth, s. 93-94

⁶² He, Baogang och Yingjie Guo, 2000, *Nationalism, National Identity and democratization in China*, Ashgate Publishing Ltd, Hants, s. 57

⁶³ Barmé, Geremie, R, 1996, ”To Screw Foreigners Is Patriotic: China’s Avant-Garde Nationalists”, *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 195

⁶⁴ Xu, Wu, 2007, *Chinese Cyber Nationalism: Evolution, Characteristics, and Implications*, Lexington Books, Plymouth, s. 128

ny supermakt. Nationalistiska känslor stimulerades också av friktion i sino-amerikanska och sino-japanska relationer samt av en rad internationella incidenter. KKPs kampanj för patriotisk utbildning hjälpte till att stärka den nationalistiska självkänslan genom att förbjuda nationell nihilism.⁶⁵

1997 stärktes det kinesiska självförtroendet ytterligare när styret över Hong Kong lämnades tillbaka till Kina. Det var en bekräftelse på att Kina var en återvändande makt och ett slut på ”Århundradet av förödmjukelse”.⁶⁶ Den falnande kommunistdoktrinen, slutet på kalla kriget och början på Kinas moderniseringskampanj var en utveckling som krävde, och samtidigt validerade, en självidentifieringsprocess i Kina, och vad utvecklingen av Internet gjorde var att uppmuntra och göra denna process lättare.⁶⁷

3.4 De första utbrotten av kinesisk cybernationalism

Följande stycke är en kort sammanfattning av de två första åren av den kinesiska cybernationalismens utveckling. Stycket baseras på kapitel 1 ”Enlightenment in the Ivory Towers” ur *Chinese Cyber Nationalism*.⁶⁸

Under 90-talets andra hälft, parallellt med utvecklingen av Internet i Kina, började kinesiska studenter vid utländska universitet använda Internet teknologin för att återskapa en virtuell hemstad i cybersfären, i journaler, på BBS:er och hemsidor talade de med varandra om Kina på kinesiska och kommunicerade med vänner hemma i Kina. Till skillnad från internetsfären i Kina var denna transparent, avancerad och fri från statlig intervention, och förutom ämnen som ”kulturchock” och ”hemlängtan” utgjorde Kinas politik en stor del av det som diskuterades och publicerades. Tankar och erfarenheter skickades hem till Kina i

⁶⁵ He, Baogang och Yingjie Guo, 2000, *Nationalism, National Identity and democratization in China*, Ashgate Publishing Ltd, Hants, s. 59

⁶⁶ Xu, Wu, 2007, *Chinese Cyber Nationalism: Evolution, Characteristics, and Implications*, Lexington Books, Plymouth, s. 38

⁶⁷ Ibid., 156

⁶⁸ Ibid., s. 17-33

personliga e-mail och Internet blev en virtuell bro mellan två grupper av samma ålder, med samma intressen och minnen, och ofta från samma universitet. Under 80-talet, innan Tiananmen-incidenten 1989, uttrycktes i media och allmänna diskussioner nästan ensidiga pro-västerländska känslor, men ett årtionde senare började den idealiserade bilden av väst falna då studenter, desillusionerade av sina personliga kulturkrockar, kommunicerade dessa känslor. Erfarenheten av att leva i en främmande kultur tvingade också studenterna att granska sin egna kulturella identitet, och för vissa ledde detta till att de blev med nationalistiska, och detta kom också att reflekteras i onlinesfären och kommuniceras till dess motsvarighet i Kina. För studenter i Kina var BBS:er på universitetens campus ett mycket bra ställe att få den senaste informationen och åsikter om Kina från världen utanför, och nyheter från den kinesiska communityn utomlands togs emot och spreds vidare. Så här i Kinesiska cybernationalismens linda var den främst en campusrörelse, begränsad till en elitkrets. Först i maj 1995 fick allmänheten tillgång till Internet, men det var i högsta grad något förunnat de privilegierade. Under 1996 väcktes starka känslor på Qinghua-universitetets BBS i samband med att USA skickade två stridsgrupper med hangarfartyg till vattnen kring Taiwan; och senare under året uttrycktes kraftiga protester på Qinghua-universitetets och Beijings universitets BBS:er gällande en territoriell dispyt med Japan om Diaoyu-öarna. I det senare fallet började studenterna mobilisera en demonstration vilket ledde till att Beijings universitets BBS stängdes ner på obestämd tid. Under samma år iscensatte den utlandskinesiska online communityn en protest i USA mot TV stationen NBC, och begärde en ursäkt för kommentarer som fällts av en sportkommentator under de olympiska spelen i Atlanta.

Kinesisk cybernationalism antändes av internationella händelser som involverade Kina eller kineser världen över, och förstärktes under de följande tio åren av en rad internationella incidenter. Dessa händelser var bland annat: anti-kinesiska upploppet i Indonesien 1998; USAs bombande av Kinas ambassad 1999; Presidentvalet i Taiwan 2000; kollisionen med ett amerikansk spionplan 2001 och anti-japan demonstrationer över hela landet 2005.⁶⁹ I samband med de sistnämnda

⁶⁹ Ibid., s. 3

anti-japanska demonstrationerna iscensattes en global kinesisk namnsamling online mot japans ansökan om en permanent plats i FNs säkerhetsråd, som fick ihop rekordhöga 42 miljoner namn.⁷⁰

Vid det här laget hade den kinesiska cybernationalismen fullbordat en transformation från en elitkrets till en politisk gräsrotsrörelse som kunde iscensätta välorganiserade kampanjer.⁷¹ Vid slutet av juni 2005 uppgick Kinas internetanvändare till 103 miljoner, och av dessa använde 530 000 bredbandsuppkoppling.⁷²

⁷⁰ Ibid., s. 83

⁷¹ Ibid., s. 86

⁷² CNNIC 第 16 次互联网报告发布 中国内地网民突破 1 亿, Sina, 新浪科技, publ. 21 juli, 2005

4 Fallstudie: Sharon Stones karma

4.1 Kinesisk Cybernationalism 2008

2008 var ett turbulent år med många prövningar för både KKP och det kinesiska folket. Först snökaos i början av året, sedan upplopp i Tibet, anti-kinesiska protester längst OS-facklans väg, Caffertys förolämpande kommentarer på CNN, jordbävningen i Sichuan, Sharon Stones kommentarer om relationen mellan jordbävningen och karma, och mjölkpulverskandalen under hösten.

Det var ett hektiskt år för cybernationalister, vars nationalistiska känslor nästan oavbrutet stimulerades av nya incidenter att uttrycka vrede och indignation över. Mängden av incidenter som Kinas internetanvändare debatterade om och reagerade mot under 2008 påverkade sannolikt deras mentalitet i det avseendet att de blev mer känsliga för verkliga eller inbillade förolämpningar eller skymfer. Ilska och upprördhet över en incident hann knappast lägga sig innan reaktioner mot nästa incident blossade upp i onlinesfären. Frustration över inrikes-, såväl som utrikesfrågor behövde sannolikt ventileras, och det förhållandevis fria rum som cybernationalismen utgör tillgodosåg detta behov.

Nedan följer en analys av reaktionerna mot en av dessa incidenter: den amerikanska skådespelerskan Sharon Stones uttalande om ett eventuellt samband mellan jordbävningen i Sichuan och karma.

4.2 Reaktioner online på Sharon Stones kommentarer

I maj 2008 kommenterade Sharon Stone jordbävningen i Wenchuan, i Sichuan-provinsen, Kina, inför tv-kameror. Till en reporter från Hong Kongs Cable Entertainment News sa hon:⁷³

I'm not happy about the way the Chinese are treating the Tibetans because I don't think anyone should be unkind to anyone else.../...And then I've been just, you know, concerned about 'oh, how should we deal with the Olympics', because they are not being nice to the Dalai Lama, who is a good friend of mine...and then all this earthquake and all this stuff happened, and I thought: is that karma? When you're not nice then the bad things happen to you... And then I got a letter, from the Tibetan Foundation that they want to go and be helpful. And that made me cry. And they ask me if I would write a quote about that and I said, "I would." And it was a big lesson to me, that sometimes you have to learn to put your head down and be of service even to people who are not nice to you. And that's a big lesson for me...

En video av intervjun kunde snart ses på online videoportalen Youtube⁷⁴ och mängder av upprörda kommentarer började dyka upp på olika kinesiska forum och bloggar. Jag har valt ut respons till Stones uttalande på 4 olika bloggar och forum som jag sammanfattat, med ett par tillhörande kommentarer till varje. De utvalda fyra blogg-inläggen representerar väl olika nyanser i mängden av reaktioner på Stones kommentarer.

*Blogg 1*⁷⁵

Bloggaren Xu Xiaoping (徐小平) beskriver Stones uttalande som rasfientligt, och upplever det som ett "massakrerande av 1,3 miljarder människors själ och hjärta", som rör upp och avslöjar ett hat mot Kina, mot mänsklig natur och mot hela mänskligheten. Han uttrycker sin avsky för Sharon Stone, hennes mörka syn på

⁷³ Sharon Stone blames China's earthquake on karma, Telegraph.co.uk, publ. 30 maj, 2008

⁷⁴ Full version of Sharon Stone's "earthquake karma" interview, Youtube, 2 juni, 2008

⁷⁵把沙朗斯通的卑污形象彻底洗出中国, 新浪博客, Sina blog, publ. 28 maj, 2008

det kinesiska folket och allt som har med henne att göra. Xu Xiaoping uppmanar Kinas konsumenter till bojkott av alla internationella märkesföretag som har tecknat reklamkontrakt med Sharon Stone och de företag för vilka hon är representant om dessa inte omedelbart bryter sina kontrakt med henne. Han uppmanar också till avlägsnande av affischer och kasserande av publikationer som innehåller bilder på Sharon Stone för att rensa ut allt som har med henne att göra ur Kina. Väl medveten om den kinesiska marknadens betydelse för kosmetikföretag och tillverkare av lyxvaror vill han på detta sätt få dem att visa respekt för det kinesiska folkets värdighet.

Den stora majoriteten av kommentarer till Xu Xiaopings blogg-inlägg stödjer hans argument och uppmaning om bojkott, och flera uttrycker ilska och indignation genom att skriva förolämpande kommentarer och hot riktade mot Sharon Stone, i stil med:

Anonym användare

写得好!

这死老太婆，竟敢得罪全世界五分之一的人，活得不耐烦了么？

(2008-05-28 10:21:24)

Bra skrivet! Denna gamla kärring vågar förolämpa en femtedel av jordens folk; är hon trött på livet, eller?

En annan vanligt förekommande respons till stöd för Xu Xiaopings argument är nationalistisk retorik eller uttryck för nationalistisk kämparanda, exempelvis:

Användarnamn: 淘宝小小韩衣店

我们有一个伟大的祖国 要加油哦

(2008-05-28 10:14:51)

Vi har ett mäktigt hemland, vi ska kämpa på!

Anonym användare

多难兴邦！我们团结起来，无论有多大的困难，

我们十几亿中华儿女一起战胜！

(2008-05-28 10:18:44)

Lidande reser en nation! Enade skall vi resa oss, oavsett hur stora svårigheter så ska vi, dryga miljarden söner och döttrar av Kina, tillsammans segra!

I en del av kommentarerna förekommer åsikten att författaren överreagerar:

Anonym användare

一个靠卖肉为生的女人的话，用不着反应如此强烈

(2008-05-28 10:24:38)

Det finns väl ingen anledning att reagera så här starkt på ord från en kvinna som lever på att sälja sin kropp.

En mycket liten minoritet tar avstånd från argumenten:

Anonym användare

徐老师，最近您的博客让我很失望您应该知道您的价值在哪里跟个愤青似的

评论时事不是我订阅您博客时想看到的 anyway,thank you for your inspiration

good luck and good bye

(2008-05-28 10:05:57)

Herr Xu, på senare tid har jag blivit mycket besviken på din blogg. Du borde veta vart ditt värde ligger. Att du ska diskutera aktuella händelser som en fenqing var inte vad jag ville läsa när jag lade till din blogg som bokmärke. Hur som helst, tack för din inspiration, lycka till och hej då.

Blogg 2⁷⁶

På internetsajten Anti-CNN instämmer signaturen Fan-CNN⁷⁷ (反-CNN) i kritiken mot Stone, men uppmanar samtidigt kinesiska internetanvändare och landsmän att, medan de straffar Sharon Stone för att vara ignorant, falsk, trångsynt och arrogant, själva rannsaka sitt samvete. Och han ställer frågan: efter terrorist attacken mot USA 9.11, hur många av oss var det som tänkte att de fick vad de förtjänade, att det var karma? Och hur många var skadeglada åt amerikanska skadade och dödsoffer när de invaderade Irak? Står inte det i direkt motsvarighet? Vem kan säga emot det faktum att många hade sådana tankar? Har det kinesiska folkets undermedvetna föraktfulla mentalitet någonsin diskuterats?

发表于 2008-6-1 20:45

Användarnamn: zwq521wxj

⁷⁶莎朗.斯通的丑态折射了某些国人的嘴脸! (转贴) , Anti-CNN, publ. 1 juni, 2008

⁷⁷ Fan (反) betyder i sammanhanget "motsätta sig".

回复 楼主 反—CNN 的帖子

是!911 的时候我们是兴灾乐祸了,怎么地??? 可是我们中国明星有在全世

界面前说:美国被恐怖分子袭击,真 TMD⁷⁸的痛快!没有吧???

就好比心里想着:抢劫多好呀,难道一定要说出来吗??

Svar på Fan-CNNs inlägg.

Ja! När 9. 11 inträffade gladde vis oss åt andras olycka, vadå då? Men var det någon av våra kinesiska kändisar som inför hela världen sa: USA attackerades av terrorister, fan vilken glädje! Det var det inte, va??? Det är som att jämföra med att du för dig själv tänker: man skulle göra ett rån, inte måste man väl säga det högt??

发表于 2008-6-2 01:38

Användarnamn: prokaryote

虽然美国人民也是无辜的

但是, 他们的政府可不是

Även om det amerikanska folket är oskyldiga, så är inte deras regering det.

Blogg 3⁷⁹

På sin blogg följer författaren Han Han (韩寒) en liknande linje och skriver att 2008 har varit ett år med många anledningar för kineser att bli förargade. Och med de (politiska) omständigheter som råder i landet, under vilka de inte kan uttrycka en våldsam ilska eller indignation mot inrikes angelägenheter, missar de inte ett enda tillfälle att, utan risk eller att det kostar dem någonting, ventilera sin ilska mot utlandet. Han ställer också frågan hur många som, som första reaktion, kände skadeglädje inför katastrofer i Japan och Indonesien. Han poängterar att den som vill kan bläddra bland kommentarer i forum från tidigare år då tidigare katastrofer inträffat, och kommer då se att majoriteten av dessa är just referenser till karma. Han invänder mot att fraser ur Stones uttalande i kinesisk konventionell media medvetet har lyfts ur sin kontext för att röra upp känslor av indignation och ilska. Han Han reagerar mot att en sån liten sak som en skådespelerskas uttalande kan försätta hela landet i uppror och kokandes av ilska. Han säger att om Kina bara vill ha vänner som lovordar Kina, så kommer man upptäcka att när man verkligen

⁷⁸ TMD står för "ta ma de" (他妈的), vilket i sammanhanget betyder "jävel". Det skrivs ut som bokstavsförkortning för att den kinesiska Internetcensuren skall kringgåas.

⁷⁹ 不要动不动就举国暴怒, 新浪博客, Sina blog, publ. 4 juni, 2008

behöver vänner så finns det inga kvar. Han poängterar att det kinesiska folket kritiserar Stone hårdare än vad de kritiserar de ansvariga för fuskbyggen som rasade vid jordbävningen i Wenchuan. Avslutningsvis listar han artiklar i kinesisk media i vilka katastrofer utomlands har kallats karma.

Exempel på kommentarer:

Användarnamn: 花无常

国人总是说什么抵制啊,封杀啊.这不是贻笑四方吗?难怪人老外说我们是暴民匪民的..

(2008-06-04 14:14:01)

Våra landsmän pratar alltid om att bojkotta en det ena och bannlysa än det andra. Är inte det att dra på sig åtlöje från alla håll? Inte undra på att utlänningar kallar oss en mobb och gangsters....

Användarnamn: 洋

断章取义是挺可怕的.往往现在的媒体都发表一些符合自己言论的东西,这是断章取义很有效了.中国人的爱国不要单单体现在排斥,抵制和辱骂别人上,要真正的实际行动起来搞好自己.只有自己行了,才是硬道理!

(2008-06-04 14:23:39)

Att det citeras ur kontext är riktigt skrämmande. Dagens media publicerar ofta saker som överensstämmer med deras egna argument. Det är ett väldigt effektivt sätt att citera ur kontext. Kinesers patriotism skall inte bara vara att stöta bort, bojkotta och förolämpa andra, vi måste på riktigt resa oss och själva göra bra ifrån oss. Bara att man själv är ok, är en hård sanning!

Användarnamn: 寂静岭中文网

顶韩寒，我们国民真的需要有自己的思想了，盲目的民族主义是愚蠢的

(2008-06-04 14:24:48)

Håller med Han Han, våra medborgare behöver verkligen ha egen uppfattning, blind nationalism är korkat.

Användarnamn: 没水没月亮

分析的鞭辟入里 挖苦的痛快淋漓这是对我们民族性的又一次经典剖析 可以冠名《任[仍]然丑陋的中国人》

(2008-06-04 14:22:44)

En penetrerande, skarp och tydlig analys, med ytterst tillfredställande sarkasm.

Detta är ännu en klassisk analys av vår nationella karaktär, som kan krönas med namnet ”kineser är fortfarande fula”.⁸⁰

Blogg 4⁸¹

Den fjärde bloggen är respons på bloggare nummer 3, Han Han, och vad som ses som hans ”försvar” av Stone. På sin blogg summerar en bloggare med signaturen Diqiu (地球)⁸² kritiska kommentarer mot Han Han, och lyfter fram åsikter som att: Han han kan gräva fram en anledning att förlåta Stone ur en hög med nonsens; kinesisk media inte gjorde något fel i sin rapportering, eller förvrängde innebörden av hennes uttalande; Han Han är en person som alltid försöker göra sig till och gå mot strömmen; Han Hans åsikter saknar mening och att han i form av kines och kinesisk författare ska veta hur man uppför sig; Han Han borde veta att det är vissa saker man kan säga, och vissa saker man inte kan säga. ...

Själv anser Diqiu att medan det sägs att en stark nation ska vara förlåtande, är det likaså ett tecken på en stark nation om ett enat folk kan tvinga andra att ändra sin oacceptabla mentalitet.

Exempel på kommentarer:

我们已经不需要说什么了,只要抵制和这个娘们有关的影视作品以及与她有关的商品!!
我们不要给人家一个自我炒作的机会.我们的抵制行动会让她得到报应的!!!!

Vi behöver inte tala mer om detta, det är bara att bojkotta filmer, tv och varor som har något med henne att göra!!! Vi ska inte ge folk en möjlighet att skapa uppmärksamhet kring sig själva. Vår bojkott ska ge henne sitt eget karma!!!

Anonym användare (2008-06-03 12:58)

韩某, 你 TMD 还是不是人, 不配做中国人! 你玩文字游戏一边呆着就不说你!
一个日本兵在你老爸不在家的天黑夜深的晚上将你老妈, 你姐妹, 表姐妹给 QJ⁸³了。
我只能说 “这个日本兵在错误的时间, 错误的地点, 做了在他看来是件很平常的事”。

⁸⁰ Frasen syftar på en bok skriven av Bai Yang (柏杨) som heter *Den fula kinesen* (丑陋的中国人). I denna bok kritiseras kinesisk nationell karaktär och mentalitet. Boken inspirerades i sin tur av *The Ugly American*, skriven av Eugene Burdick och William J. Lederer.

⁸¹ 韩寒们和沙朗斯通们的精英价值观, 中国日报网站, China Daily, publ. 2 juni, 2008

⁸² Bloggarens användarnamn, Diqiu (地球), betyder planeten Jorden.

⁸³ QJ står för qiangjian (强奸) och betyder ”våldta”. Se föregående fotnot.

Anonym användare (2008-06-03 14:07)

Han Han, din jävel, är du människa, du är inte värdig att få vara kines! Ta du och trixa med ord någon annanstans! Ifall en japansk soldat våldtog din mamma, dina systrar och kvinnliga kusiner en mörk natt när din pappa inte var hemma, skall jag bara säga att ”denna japanska soldat vid fel tidpunkt, och på fel plats höll på med något han tror är helt normalt”.

4.3 Kort analys

På de bloggar och forum som jag använt för mina efterforskningar är en god majoritet av reaktionerna på Stones kommentarer online nationalistiska känslouttryck. Men det förekommer ändå många nyanser av åsikter och det förekommer en dialog. Den minoritet som manar till rationalitet och perspektiv är högröstad nog att skapa reaktioner av majoriteten och därmed bildas en diskussion som är pluralistisk. Det förhandlas om vilka värderingar en kines skall ha och inte ha, och det debatteras om vad kinesisk nationell identitet innebär. Det diskuteras även vad som kännetecknar en ansvarsfull nation och hur Kina som nation skall vara. Allt detta pågår i ett rum som inte administreras av staten, där statens kontroll främst utgörs av en begränsad möjlighet att censurera. De kinesiska internetanvändarna konfronteras med en utomstående motpart, om än en osannolik sådan i det här fallet, vilket leder till utvärdering av den egna identiteten. De iakttar sina egna och sina landsmäns reaktioner, och deras försök att definiera nationell identitet och den kinesiska nationen kan ses öppna möjligheten för en nationell identitet som är pluralistisk och tolerant.

5 Konsekvenser för Kinas utrikespolitik och demokratiska utveckling

5.1 Kinesisk cybernationalisms inverkan på KKPs utrikespolitik

Analytiker i Väst hävdar ofta att kinesisk nationalism i dag iscensätts av den kinesiska partistaten för att befästa sin legitimitet.⁸⁴ Också under fackelstafetten inför OS 2008 kunde man läsa anklagelser i media om att regeringen skulle ligga bakom organisationen av alla de kineser som samlades för att visa stöd för OS i Beijing och skydda facklan från attacker under färden genom en flertal länder.⁸⁵ Regeringen har efter Tiananmen-incidenten 1989 fört en kampanj för patriotisk utbildning, framför allt bland unga, som ett sätt att få folket att identifiera sig med KKP i takt med att socialismen försvagats,⁸⁶ men om kinesisk nationalism kunde reduceras till något som bara förmedlar det som propageras från eliten vore den mottaglig för rationella kompromisser.⁸⁷ Snarare är det så att den folkliga nationalismen styrs av känslor som är mindre förhandlingsbara. Regeringen är väl medveten om att nationalismen är ett tveeggat svärd; både ur ett historiskt perspektiv och från erfarenheter under den korta tid cybernationalismen har existerat.

⁸⁴ Se exempelvis *China: Fragile Superpower: How China's Internal Politics Could Derail Its Peaceful Rise*, Susan Shirk, 2007, Oxford University Press, New York

⁸⁵ Communist Party officials sent their kids to "guard the torch" protests, Newsvine, publ. 5 maj, 2008

⁸⁶ Susan L. Shirk, 2007, "Changing Media, Changing Foreign Policy in China", *Japanese Journal of Political Science*, 8, pp 43-70, s. 45-46

Vid de anti-kinesiska upproren i Indonesien 1998 var den kinesiska regeringens respons först lågmäld. Regeringen, som har en strikt policy att inte blanda sig i andra länders inrikesaffärer, tillät ingen rapportering i statsmedia. Reaktionerna på den utlandskinesiska communityn var däremot mycket starka och bilder och vittnesmål som cirkulerade spreds till Kinas cybersfär. Först efter att nyheten en månad senare läckt ut i kinesisk media kommenterade utrikesministeriet upploppen, och efter 2 månader publicerades ett regeringsuttalande angående händelserna.⁸⁸

Också under de kinesiska demonstrationerna och namninsamlingarna 2005 mot Japans ansökan om en plats i FNs säkerhetsråd, förfaller populärnationalismen ha haft en stor inverkan på KKPs beslutfattande av den aktuella policyn. Peter Griers hävdar i artikeln *Nationalism, Indignation and China's Japan Policy* att regeringen under press från nationalistisk opinion tvingades att offentligt ta ställning och starkt motsätta sig Japans ansökan.⁸⁹ För att få bukt med folkets ökande anti-japanska känslor hade det under det föregående året förts en informell online-chat, mellan tjänstemän ansvariga för policy rörande sino-japanska relationer och medborgare på nätet. En sådan åtgärd av inrikes, offentlig diplomati hade aldrig tidigare varit aktuell.⁹⁰ För att stävja protesterna 2005 gjordes försök att hindra organisering av demonstrationer och liknande aktioner genom att stänga BBS:er på de stora universiteten från åtkomst utifrån, och i statsägd media rapporterades inledningsvis ingenting om protesterna.⁹¹ Med ekonomisk utveckling som övergripande mål befinner sig regeringen i en svår sits, då man samtidigt behöver utveckla bra relationer för att främja handel, och samtidigt behöver uppvisa ett starkt nationalistiskt ställningstagande inför folket. Denna balansgång har resulterat i en besvärlig "zheng leng jing re" (政冷经热), "kall

⁸⁷ Gries, Peter Hays, 2005, "Nationalism, Indignation, and China's Japan Policy", *SAIS Review*, vol. 25, nr 2, s. 105-114, s. 106-107

⁸⁸ Xu, Wu, 2007, *Chinese Cyber Nationalism: Evolution, Characteristics, and Implications*, Lexington Books, Plymouth, s. 39

⁸⁹ Gries, Peter Hays, 2005, "Nationalism, Indignation, and China's Japan Policy", *SAIS Review*, vol. 25, nr 2, s. 105-114, s. 111

⁹⁰ Xu, Wu, 2007, *Chinese Cyber Nationalism: Evolution, Characteristics, and Implications*, Lexington Books, Plymouth, s. 82

⁹¹ Ibid., s. 85

politik och varm ekonomi” -relation med Japan.⁹² Kina gick 2004 om USA som Japans största handelspartner och den ekonomiska relationen mellan de båda länderna har hjälpt till att skynda på Kinas moderniseringsprocess; och man åtnjuter både japanska investeringar och industriell export. Det ligger sålunda i regeringens intresse att försöka ha kontroll över nationalistiska anti-japanska känslouttryck.

Den kinesiska regeringens utrymme för flexibel diplomatik och förhandling har minskat till följd av cybernationalismen. Samtidigt som populärnationalismen har möjlighet att erbjuda legitimitet åt KKP så har den också möjlighet att ifrågasätta denna legitimitet om regeringen inte anses kunna försvara folkets nationalistiska intressen. Bidragande är också marknadsiseringen av kinesisk media och Internet som har skapat en ny informations loop: media skapar landsomfattande allmän kunskap om internationella och lokala nyheter, stimulerar känslorespons mot dessa nyheter och mobiliserar ibland kollektiva aktiviteter som petitioner runt dessa nyheter, och kommunicerar denna ”folkopinion” tillbaka till ledarskapet. De ansvariga för formulering av utrikespolitisk policy håller ett vakande öga på dessa trender och på vad som sägs online, och som följd av denna utveckling är informationen som kinesiska ledare får från nätet ofta vinklad mot mer extrema nationalistiska åsikter.⁹³

5.2 Ifrågasättande av nationalismen i kinesisk cybernationalism

Mot bakgrund av kommunismens minskade inflytande och KKPs ökade beroende av nationalism för sin legitimitet ser Griers populärnationalismens ökande inflytande på regeringens utrikespolitik som en fara; främst ser han en framtida konflikt med Japan som möjlig följd.⁹⁴

⁹² Ibid., s. 80

⁹³ Susan L. Shirk, 2007, “Changing Media, Changing Foreign Policy in China”, *Japanese Journal of Political Science*, 8, pp 43-70, s 15

⁹⁴ Gries, Peter Hays, 2005, “Nationalism, Indignation, and China’s Japan Policy”, *SAIS Review*, vol. 25, nr 2, s. 105-114, s. 113

Medan vissa uppfattar kinesisk populärnationalism som ett reellt hot, finns det också de som drar helt andra slutsatser om vilken roll populärnationalismen spelar och vilken funktion den fyller – och till vilken grad det faktiskt handlar om nationalism överhuvudtaget.

5.2.1 Cybernationalism eller ett cyberrollspel?

I boken *Redefining Nationalism in Modern China* ser Simon Shen nationalistisk diskurs som blott en kanal för olika aktörer i Kina att främja sina personliga, respektive gruppintressen. Så länge ett deltagande i diskursen om nationalism kan ge fördelar åt partistaten, intellektuella eller vanliga medborgare, och stärka deras position i folkopinionen, behöver dessa aktörer inte nödvändigtvis handla utifrån deras nationalistiska retorik. Mycket av den nationalistiska retoriken är i grund och botten ett kodat sätt att rikta avvikande åsikter mot den kinesiska staten i sig själv, och på så sätt fungerar nationalismen som en säkerhetsventil. Effekten av det kan rent av vara att nationalismen stabiliserar, snarare än destabiliserar, Kina inrikes.⁹⁵

I Kinas rådande politiska struktur utgör nationalistisk diskurs en av de få plattformar där vanliga medborgare kan befinna sig i gränsområdet för vad som är lagligt och tolererat, *cabianqiu* (擦边球) som det populärt kallas på kinesiska, som ett sätt att främja sin frihet, identitet och sina intressen.⁹⁶ Shen liknar medverkan i nationalismrörelsen vid ett rollspel i verkliga livet, där man ikläder sig rollen som kinesisk nationalist ena dagen, men man kan lika gärna ikläda sig en annan roll nästa dag. Shen hänvisar till enkätundersökningar i verkliga livet och opinionsundersökningar på nätet, och menar att kineser ofta lämnar motstridiga uppgifter i dessa olika sammanhang, och att de i allmänhet inser vikten i att vara rationella i verkliga livet.⁹⁷

⁹⁵ Shen, Simon, 2007, *Redefining Nationalism in Modern China*, Palgrave Macmillian, New York, s. 22

⁹⁶ Ibid., s. 198

⁹⁷ Ibid., s. 197

Det avskiljda virtuella rum som onlinesfären utgör och som nationalismen tillåts utnyttja ger kinesiska internetanvändare en plattform för att ventilera känslor och utöva det grundläggande mänskliga behovet att uttrycka och dela åsikter. Cybernationalismen blossar upp snabbt över en incident, men avtar nästan lika fort som ”provoceringen” upphör, och uppmärksamheten riktas åt ett annat håll.

I en artikel på nyhetsportalen Xingdao huanqiuwang (星岛环球网)⁹⁸ kritiserar media för att termen ’ny nationalism’ används som beskrivning av kinesisk cybernationalism. Internet är en ny miljö för folkopinion, och författaren Wang Long (王龙) menar att vad Kinas internetanvändare gör är att de går samman på den virtuella arenan och ger utlopp för moralisk indignation. Till stor del handlar det om att protestera mot orättvisa, och mot att en felaktig bild av Kina ges i västerländsk media. De representerar inte någon huvudsaklig politisk grupp, inte heller någon etnisk grupp, och att i media kalla dem för nationalisterna är att smickra dem, anser Wang Long som ser en fara i att stämpla folkopinionen som nationalism då det blandar ihop begreppen pan-kines och han-kines. Som exempel nämner Wang det starka motståndet mot tibetansk självständighet, och menar att det kan misstolkas som en förlängning på han-kinesisk xenofobi, och som att det ligger i ett han-kinesiskt intresse (snarare än pan-kinesiskt) att motsätta sig tibetansk självständighet. Wang uppskattar att kinesisk cybernationalism inte är så stark som den kan verka, till största delen är Kinas internetanvändare inte särskilt intresserade av varken regeringen eller regeringspropaganda.

5.2.2 Cybernationalister eller en indignerad cyberpöbel?

Uttryck för indignation förekommer i oerhört stora mängder på kinesiska bloggar och forum, må det vara moralisk, moralistisk eller rättfärdig ilska; och de internetanvändare som har tagit på sig att ”skipa rättvisa” har fått ett verktyg som är lika effektivt som det är skrämmande. Ett fenomen har uppstått på Internet i Kina som kallas ”Human flesh search engine”, (人肉搜索). Detta fenomen

började 2001 då användare av forumet Mop, eller Maopu (猫扑), lade upp frågor de ville ha hjälp att hitta svar på, varpå andra användare startade en jakt på information.⁹⁹ Detta koncept utvecklades till att ”i rättvisans namn” få tusentals människor att gräva fram och publicera privat information om människor som anses ha gjort något oanständigt eller omoraliskt. Bland de som blivit måltavlor för Human flesh search engine kan nämnas en kvinna som lade upp en videosekvens på sig själv då hon plågade ihjäl en kattunge 2006,¹⁰⁰ och en man vars fru tog livet av sig på grund av hans otrohet 2007.¹⁰¹ I båda fallen hittades de av ”jägarna” och all deras privata information, inklusive telefonnummer både hem och till arbetet, lades ut och spreds på nätet. De blev följaktligen trakasserade per telefon och Internet, och mannen ifråga fick både sparken från sitt jobb och sitt hus vandaliserat.

Dessa utbrott av indignation, och kanske häxjakt, har under 2008 bland annat riktats mot oegentligheter i samband med hjälpinsatser efter jordbävningen i Wenchuan,¹⁰² men har också kommit att kopplas ihop med kinesisk cybernationalism då det använts för att identifiera ”hanjian” (汉奸) eller förrädare av Kina. En kvinnlig kinesisk student vid Duke University i USA blev fokus för Human flesh search engine under våren 2008 efter att ha försökt medla och skapa dialog mellan tibetanska demonstranter och kinesiska motdemonstranter på universitetsområdet. Hennes namn, id-nummer och foto dök upp på nätet och hennes föräldrar fick som följd lämna sitt hem i Qingdao och gömma sig; själv har hon fått utstå mordhot och hot om lemlästning.¹⁰³

Nedan följer 3 exempel på kommentarer från Tianyas (天涯) forum:¹⁰⁴

贱妇汉奸，民族败类！

⁹⁸中国网民没有地道的民族主义, 星岛环球网, xingdao hunaqiuwang, publ. 18 april 2008

⁹⁹人肉搜索：被娱乐化的暴力？, 竞网, The First, publ. 18 april, 2008

¹⁰⁰很恐怖、很强大、很暴力 人肉搜索引擎揭秘, 新华网, Xinhuaawang, publ. 3 mars, 2008

¹⁰¹法院没有判决“人肉搜索”, 新华网, Xinhuaawang, publ. 20 december, 2008

¹⁰²China: Relief tents embezzled, while stoppers got arrested, Global Voices, publ. 27 maj, 2008

¹⁰³Chinese Student in U.S. Is Caught in Confrontation, The New York Times, publ. 17 April, 2008

Värdelösa förrädare av Kina, vår nationalitets avskum!

Författare: 四级士官 Datum: 2008-4-10 21:35:20

请通知中国海关，如发现她，立刻弊了她，如果她还有家人，请找到她的家人，把这种无耻的子女打死了，免得害了中国人。

Kontakta kinesiska tullen, om de påträffar henne, tysta henne, om hon fortfarande har familjemedlemmar, leta reda på dem, slå ihjäl såna här skamlösa folk för att förhindra att det kinesiska folket skadas.

Författare: wuhanlsx Datum: 2008-4-10 20:24:

人肉搜索，找出底细来！

human search engine, leta rätt på alla detaljer!

Författare: anti_bbc Datum: 2008-4-10 20:07:16

Ett fenomen som Human flesh search engines kan i bästa fall fungera som ett verktyg för att avslöja och skapa opinion mot korruption och vanstyre i Kina; och i värsta fall som ett moralistiskt medborgargarde som trakasserar oskyldiga kinesiska medborgare, och medborgare som inte överhuvudtaget fått en prövning i rättssystemet.

5.3 Demokratisk utveckling

Kinesisk demokratis tragiska öde är spänningarna mellan nationalism och demokrati.¹⁰⁵ Kina är ett multietniskt land, och som tidigare diskuterats kan inte problemet med nationell identitet anses vara löst. Att initiera och befästa demokratisering är lättare i en stat utan problem med nationell identitet, då demokratisering väcker nationellt medvetande till liv, frigör etniska minoriteter och stimulerar politisk konkurrens. Så rent logiskt kommer lösningen av problem med nationell identitet i en stat före skapandet av demokratiska institutioner. En ytterligare försvårande faktor för demokratisering är att problemet med nationell

¹⁰⁴在美公开支持藏独分子, Tianya, 天涯社区, publ. 10 april, 2008

¹⁰⁵ He, Baogang och Yingjie Guo, 2000, *Nationalism, National Identity and democratization in China*, Ashgate Publishing Ltd, Hants, s. 201

identitet ofta har utnyttjats av diktatorer världen över för att avskräcka från demokratisering, med hot om nationellt och territoriellt sönderfall.¹⁰⁶

Varje gång sammanhållningen av Kina har hotats, har krafterna för en enad nation förpassat individens rätt till bakgrunden och folkets behov av liberal demokrati har gett vika för auktoritarism. Att kinesisk statsnationalism är anti-demokratisk beror delvis på att nationalister anser att demokrati skulle stärka etnisk nationalism och därmed hota byggandet av den pan-nationalistiska identitet som KKP eftersträvar.¹⁰⁷ Men inte bara statsnationalister oroas av utbrytande krafter. Även populärnationalismen är som känsligast på den punkten. Många kinesiska intellektuella hävdar att det väsentliga inte är att låna demokratiska former från utlandet. Det är snarare viktigare är att få till stånd en demokratisk anda som skyddas av respekt för mänskliga rättigheter och friheter med ett rättvist och effektivt rättssystem som grund. Det viktigaste är att Kina får en miljö med yttrandefrihet som kan användas för att motarbeta korruption och vanstyre.¹⁰⁸

Möjligen kan cybernationalism i Hong Kongs onlinesfär erbjuda en uppfattning om hur den nationalistiska diskursen skulle kunna se ut i onlinesfären på Kinas fastland i det fall yttrandefrihet skulle tillåtas. I Hong Kongs onlinesfär är den nationalistiska diskursen mer sansad och mer rationell, det förekommer mer objektivitet och mer förståelse för andras argument, medan fenqing på Kinas fastland ofta bemöts cyniskt och klassas som extremister. Yttrandefrihet på Kinas fastland skulle möjligtvis kunna innebära en kraftig minskning av nationalism på nätet, då nationalistisk diskurs inte längre skulle behöva användas som täckmantel för det kinesiska folkets behov att uttrycka åsikter och diskutera politik; och politiker och intellektuella skulle kunna profilera sig på annat sätt än genom nationalistisk diskurs.¹⁰⁹

¹⁰⁶ Ibid., s. 17-19

¹⁰⁷ Ibid., s. 171

¹⁰⁸ Wang, Gungwu, 1996, "Openness and Nationalism: Outside the Chinese Revolution", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 123

¹⁰⁹ Shen, Simon, 2008, "Online Chinese Nationalism Revisited: Anti-Japanese Nationalism on Hong Kong's Internet" Artikeln presenterad vid ISA's 49th Annual Convention, Bridging Multiple Divides, Hilton San Francisco, Mar 26, 2008 s. 16-17

En viktig utveckling är dock att populärnationalister i Kina håller på och omdefinierar nationen. De lägger fram en konkurrerande syn på, och tolkning av, nationen, nationens historia och även nationella hjältar. Ett exempel är att de historiska bidragen av Guomindang-armén under anti-japanska kriget på nytt har synats och omvärderats till stor grad i Kinas onlinesfär. I dessa sammanhang återberättades heroiska historier på ett sätt som gick utanför KKP:s politiska linje,¹¹⁰ där den kinesiska nationen ansågs stå över politisk ideologi. Denna omdefiniering av nationen ses av He och Guo som ett första steg mot en ”demokratisk” nationell identitet, även om nationen som dessa populärnationalister föreställer sig är långt ifrån vad som verkligen kan kallas en ”demokratisk nationell identitet”. Den senare innebär att demokrati är en grundläggande del av folkets nationella eller dagliga liv, alternativt att en demokratisk nationell identitet hänvisar till en nationell identitet som uppnåtts demokratiskt genom ledning och förhandling.¹¹¹

En avgörande effekt av populärnationalism och det kinesiska folkets försök att själva definiera nationen och kinesisk identitet, är att den grund KKP bygger på har underminerats, och He och Guo ser det som fullt möjligt för demokrater att under dessa omständigheter mobilisera populärnationalismen för att driva på en demokratisk utveckling, bygga en rättvis nationalstat och kämpa mot korruption.¹¹²

Internet brukar allmänt anses bidra till demokratisk utveckling då det har egenskaper som går över nationella gränser och erbjuder möjligheter till pluralistisk diskurs och tolkning. Men den egna nationens kultur och historia påverkar ändå hur situationer och incidenter tolkas, och färgar vilka slutsatser som dras. Trots det är möjligheten till direkt interaktion över Internet ett viktigt möte med ”Den andra” som kan ge perspektiv på ”Självet”, och hjälper till att definiera

¹¹⁰ Xu, Wu, 2007, *Chinese Cyber Nationalism: Evolution, Characteristics, and Implications*, Lexington Books, Plymouth, s. 44

¹¹¹ He, Baogang och Yingjie Guo, 2000, *Nationalism, National Identity and democratization in China*, Ashgate Publishing Ltd, Hants, s. 206-207

¹¹² *Ibid.*, s. 170

och bygga den egna identiteten. Nationalism är just ett förhållande mellan ett föränderligt "Själv" och "Den andra".¹¹³ Även om det är svårt att se ett demokratiskt Kina inom en överskådlig framtid så bidrar i alla fall ett Internet med demokratiska tendenser till en mer öppen och pluralistisk kinesisk identitet.

¹¹³ Duara, Prasenjit, 1996, " De-Constructing the Chinese Nation", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York, s. 39

6 Slutsats

Med arvet efter den tvetydiga kulturalismen kvarstår problem som förblivit olösta i det moderna Kina. Frågan om etnicitet togs inte itu med på allvar i det traditionella samhället då det styrdes av universella principer och den kinesiska civilisationen ansågs ohotad. Det underförstådda likhetstecknet mellan kinesisk kultur och han-kultur har varit svårt att tona ner, och flera etniska minoriteter väljer att särskilja sig från kinesisk nationalitet och framhålla sin etniska nationalitet. Byggandet av statsnationalism med en pan-identitet har inte heller lyckats särskilt väl, till stor del på grund av misslyckandet under Kinas moderna historia att ta tillvara kinesiska traditionella ideal och symboler, och av att auktoritära styren tagit monopol på definierandet av den kinesiska nationen. I sökandet efter nationell identitet vänder sig kinesisk cybernationalism i flera avseenden till den kinesiska nationen och civilisationen, snarare än staten, för ideal och symboler som omtolkas till att utgöra en modern, kulturell kinesisk identitet som står över ideologi.

Den relativa frihet som nationalistisk diskurs erbjuder i det virtuella rummet har skyndat på processen av självidentifiering som har blivit nödvändig i samband med Kinas modernisering. Det är en miljö där internetanvändare kan utkämpa ”salivkrig”, ”koushui” zhan (”口水”战),¹¹⁴ utan risk, utan insats och ofta anonymt. Det är en miljö där internetanvändare över hela Kina kan mötas och förhandla om vad en kinesisk nationell identitet skall innebära, och deras tolkningar och åsikter om politiska händelser kan möta utlandskinesers tolkningar och åsikter. KKPs beroende av nationalism för legitimitet innebär en tolerans för nationalistisk diskurs som gör att denna debatt kan pågå utan alltför mycket inblandning från KKPs sida.

¹¹⁴ Wang, Jun,(王军), 2006, 试析当代中国的网络民族主义, Ursprungligen publicerad i 世界经济与政治, 年第 2 期, s. 9

Det minskade utrymme KKP har för flexibel diplomati till följd cybernationalismen kan innebära att KKP tvingas ställa hårt mot hårt i fler internationella situationer. Men cybernationalismen kan också, som Shen hävdade, utgöra en säkerhetsventil i form av ett indirekt sätt att framföra kritik i Kinas odemokratiska samhälle.

Det är svårt att bedöma hur mycket av den nationalistiska diskursen i cybersfären som är ”äkta” nationalism; dels är den, som diskuterats tidigare, reaktiv – driven av händelser och incidenter, och dels så fyller det virtuella nationalistiska rummet ett behov för många att ventileras och avreagera sig inom.

Medan etnisk nationalism och identitet innebär ett mer direkt hot för KKP i form av territoriellt sönderfall, är kinesisk cybernationalism mer av en kraft som utmanar KKPs definition av nationen Kina. KKP har inte längre full kontroll över hur situationer och information skall tolkas, inte heller över hur de bäst ska bemötas. Information sprids omedelbart över Internet och KKP kan inte förhindra att en direkt diskussion förs i cybersfären utan att KKP på förhand har erbjudit ”rätt” tolkning. Om den nationalistiska diskursen i det virtuella samhället kan skapa ett rum med inslag av civilsamhälle, kan kanske de inslagen smitta av sig på det verkliga samhället. En pluralistisk och tolerant nationell identitet utvecklas i det virtuella samhället, och kan möjligen tas med in i verkliga livet och ge röst åt krav och förväntningar om en utveckling mot ett civilsamhälle.

Ett pluralistiskt samhälle, en ”demokratisk” nationell identitet eller ett framtida demokratiskt Kina skulle dock inte nödvändigtvis vara mindre nationalistiskt. Möjligen skulle det istället vara aggressivare internationellt. Som diskuterats tidigare har regeringen fått minskad flexibilitet i utrikesfrågor som följd av en nationalistisk folkopinion. KKPs ansträngningar att hålla tillbaka alltför kraftiga utbrott av populärnationalism till förmån för goda ekonomiska relationer skulle kanske inte uppskattas av en framtida väljarkår. Att mer nationalistiska strömningar skulle vinna deras gunst istället är en möjlighet. Å andra sidan kan också populärnationalismen avta i ett politiskt system som tillåter yttrandefrihet och ger Kinas fenqing fler kanaler att ventileras genom.

7 Referenser

Tryckta källor

- Barmé, Geremie, R, 1996, "To Screw Foreigners Is Patriotic: China's Avant-Garde Nationalists", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York
- Duara, Prasenjit, 1996, "De-Constructing the Chinese Nation", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York
- Fitzgerald, John, 1996, "The Nationless State: The Search for a Nation in Modern Chinese Nationalism", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York
- He, Baogang och Yingjie Guo, 2000, *Nationalism, National Identity and democratization in China*, Ashgate Publishing Ltd, Hants
- Pye, Lucian, W, 1996, "How China's Nationalism Was Shanghaied", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York
- Shen, Simon, 2007, *Redefining Nationalism in Modern China*, Palgrave Macmillian, New York
- Townsend, James, 1996, "Chinese Nationalism", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York
- Unger, Jonathan, 1996, *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York
- Wang, Gungwu, 1996, "Openness and Nationalism: Outside the Chinese Revolution", *Chinese Nationalism*, Editor Jonathan Unger, M.E Shape, Inc, New York
- Xu, Wu, 2007, *Chinese Cyber Nationalism: Evolution, Characteristics, and Implications*, Lexington Books, Plymouth

Elektroniska källor

- Gries, Peter Hays, 2005, "Nationalism, Indignation, and China's Japan Policy",
SAIS Review, vol. 25, nr 2, s. 105-114, hämtad 10 Januari, 2009
http://muse.jhu.edu.ludwig.lub.lu.se/journals/sais_review/v025/25.2gries.pdf
- Renan, Ernest, 1882, What is a Nation?, föreläsning Sorbonne 11 mars 1882,
hämtad 11 mars, 2009,
http://www.cooper.edu/humanities/core/hss3/e_renan.html
- Shen, Simon, 2008, "Online Chinese Nationalism Revisited: Anti-Japanese
Nationalism on Hong Kong's Internet", Artikeln presenterad vid ISA's 49th
Annual Convention, Bridging Multiple Divides, Hilton San Francisco, CA,
USA, Mar 26, hämtad 28 november, 2008,
http://www.allacademic.com/meta/p254013_index.html
- Susan L. Shirk, 2007, "Changing Media, Changing Foreign Policy in China",
Japanese Journal of Political Science, 8, pp 43-70, hämtad 10 Januari, 2009,
<http://journals.cambridge.org.ludwig.lub.lu.se/action/displayFulltext?type=6&id=942932&jid=JJP&volumeId=8&issueId=01&aid=942924#>
- Wang, Jun,(王军), 2006, "试析当代中国的网络民族主义", Ursprungligen
publicerad i 世界经济与政治, 年第 2 期, hämtad 28 november, 2008,
<http://www.sociology.cass.net.cn/shxw/xstl/xstl30/P020061225414769845087.pdf>
- Yuen, Peter Yui Chi, 2003, "Civilisation Online: How the Internet challenges elite
discourses of the Chinese nation(s)", artikeln presenterad vid Hawaii
Conference on Social Science, hämtad 12 december, 2008,
<http://www.hicsocial.org/Social2003Proceedings/Peter%20Yui%20Chi%20Yuen.pdf>
- Zhao, Suisheng, 2005, "China's Pragmatic Nationalism: Is It Manageable?", *The
Washington Quarterly*, vol. 29, nr 1, s. 131-144, hämtad 10 Januari, 2009,
[://muse.jhu.edu.ludwig.lub.lu.se/journals/washington_quarterly/v029/29.1zhao.pdf](http://muse.jhu.edu.ludwig.lub.lu.se/journals/washington_quarterly/v029/29.1zhao.pdf)

Elektroniska källor hämtade från internetportaler och online nyhetsmedia

- 详讯:我国网民数达 2.98 亿 手机上网用户首超 1 亿, Sina, 新浪科技, 13 januari, 2009, hämtad 10 Januari, 2009, <http://tech.sina.com.cn/i/2009-01-13/13442745041.shtml>
- 第 16 次互联网报告发布 中国内地网民突破 1 亿, Sina, 新浪科技, 21 juli, 2005, hämtad 10 Januari, 2009, <http://tech.sina.com.cn/i/2005-07-21/1347669668.shtml>
- Sharon Stone blames China's earthquake on karma, Telegraph.co.uk, 30 maj, 2008, hämtad 28 november, 2008, <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/china/2039955/Sharon-Stone-blames-Chinas-earthquake-on-karma.html>
- Full version of Sharon Stone's "earthquake karma" interview, Youtube, 2 juni, 2008, hämtad 28 november, 2008, <http://www.youtube.com/watch?v=5zTNnSh2xSQ&feature=related>
- 把沙朗斯通的卑污形象彻底洗出中国, 新浪博客, Sina blog, 28 maj, 2008, hämtad 28 november, 2008, http://blog.sina.com.cn/s/blog_46cf3d4501009ivz.html#comment
- 莎朗.斯通的丑态折射了某些国人的嘴脸! (转贴), Anti-CNN, 1 juni, 2008, hämtad 28 november, 2008, <http://www.anti-cnn.com/forum/cn/thread-64333-1-454.html>
- 不要动不动就举国暴怒, 新浪博客, Sina blog, 4 juni, 2008, hämtad 12 december, 2008, http://blog.sina.com.cn/s/blog_4701280b01009kdf.html
- 韩寒们和沙朗斯通们的精英价值观, 中国日报网站, China Daily, 2 juni, 2008, hämtad 12 december, 2008, <http://cblog.chinadaily.com.cn/port/diqiu/11080974399.shtml>
- Communist Party officials sent their kids to "guard the torch" protests, Newsvine, 5 maj, 2008, hämtad 10 januari, 2009, http://benhurley.newsvine.com/_news/2008/05/05/1469629-communist-party-officials-sent-their-kids-to-guard-the-torch-protests
- 人肉搜索: 被娱乐化的暴力?, 竞网, The First, 18 april, 2008, hämtad 12 december, 2008, <http://www.thefirst.cn/91/2008-04-18/203583.htm>

中国网民没有地道的民族主义, 星岛环球网, xingdao huanqiuwang, publ. 18 april 2008, hämtad 15 december, 2008
http://www.singtaonet.com/cul_review/200804/t20080418_765139.html

很恐怖、很强大、很暴力 人肉搜索引擎揭秘, 新华网, Xinhuaawang, 3 mars, 2008, hämtad 28 december, 2008, http://news.xinhuanet.com/internet/2008-03/03/content_7709889.htm

法院没有判决“人肉搜索”, 新华网, Xinhuaawang, 20 december, 2008, hämtad 28 december, 2008, http://news.xinhuanet.com/comments/2008-12/20/content_10529976.htm

China: Relief tents embezzled, while stoppers got arrested, Global Voices, 27 maj, 2008, hämtad 28 december, 2008, <http://globalvoicesonline.org/2008/05/27/chinarelieftentsembezzledwhilestoppersgotarrested/>

Chinese Student in U.S. Is Caught in Confrontation, The New York Times, 17 april, 2008, hämtad 15 december, 2008
<http://www.nytimes.com/2008/04/17/us/17student.html?pagewanted=1&ei=5124&en=f4fdce214f50a865&ex=1366171200&partner=permalink&exprod=permalink>

在美公开支持藏独分子, Tianya, 天涯社区, 10 april, 2008, hämtad 15 december, 2008, <http://www.tianya.cn/publicforum/content/sport/1/104516.shtml>

Tianya 天涯社区, <http://www.tianya.cn/>

Anti-CNN, <http://www.anti-cnn.com/>

China Daily 中国日报网站, <http://cblog.chinadaily.com.cn/>

Sina 新浪网, <http://blog.sina.com.cn/>